

Právo Evropské unie

12. Přednáška – Další oblasti
úpravy práva EU (ochrana
spotřebitele v EU, právo životního
prostředí v EU)

Spotřebitel

- Soudní dvůr v rozhodnutích označuje spotřebitele jako člověka schopného bezmyšlenkového jednání.
- Všechny tyto skutečnosti může potom využít druhá smluvní strana a spotřebiteli stanovit pro něho nevýhodné podmínky.

Spotřebitel

- S nimi však spotřebitel nemusel být dostatečně seznámen, nemusely mu být odpovídajícím způsobem vysvětleny.
- Proto právo EU klade velký důraz na přístup k odpovídajícím údajům, na ochranu před zavádějícími či nedostatečnými či nepřesnými propagačními materiály.

Ochrana spotřebitele

Pět základních práv spotřebitelů:

- právo na ochranu zdraví a bezpečnosti
- právo na ochranu ekonomických zájmů
- právo na náhradu škody
- právo na informace a vzdělávání
- právo na zastupování

PODPORA INFORMOVANOSTI A VÝCHOVY SPOTŘEBITELŮ V EU

- "Deset základních pravidel" ochrany spotřebitele v Evropské unii:
 - 1. Nakupujte co chcete, kde chcete
 - 2. Pokud je zboží vadné, vraťte ho
 - 3. Vysoké standardy v oblasti bezpečnosti potravin
 - 4. Informujte se o tom, co jíte
 - 5. Smlouvy musí být vůči zákazníkům férové

PODPORA INFORMOVANOSTI A VÝCHOVY SPOTŘEBITELŮ V EU

- 6. Spotřebitelé mohou někdy měnit svá rozhodnutí
- 7. Možnost jednoduššího porovnání cen
- 8. Spotřebitelé nemají dostávat zavádějící informace
- 9. Ochrana spotřebitele během dovolené
- 10. Účinné urovnávání přeshraničních sporů

Směrnice 2001/95

- o obecné bezpečnosti výrobků je především přispět k prevenci nehod, a tedy vzniku škody a minimalizovat jejich riziko.

Směrnice 2001/95

- Bezpečným výrobkem je dle této směrnice každý výrobek, který za běžných nebo rozumně předvídatelných podmínek použití, včetně požadavků na životnost, a případně na uvedení do provozu, instalaci a údržbu, nepředstavuje žádné riziko nebo představuje pouze minimální rizika slučitelná s použitím výrobku a považovaná za přijatelná a odpovídající vysoké úrovni ochrany zdraví a bezpečnosti osob.

Směrnice 2001/95

- Výrobce je povinen podávat spotřebitelů informace o výrobcích nutné k tomu, aby si mohli zhodnotit riziko vyplývající z používání výrobků.
- Distributoři nesmějí dodávat výrobky, o nichž vědí nebo mají vědět, že nejsou bezpečné.

Směrnice 85/374

- o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky
- obsahuje především hmotněprávní úpravu odpovědnosti výrobce v situaci, kdy byla vadným výrobkem způsobena škoda.

Směrnice 85/374

- Vadný výrobek je takový, který neposkytuje bezpečnost, kterou oprávněná osoba může s ohledem na všechny okolnosti očekávat.
- Výrobcem se rozumí především výrobce finálního produktu nebo jeho součásti, výrobce resp. zpracovatel suroviny, dovozce výrobku do EU nebo dodavatel výrobku uvnitř EU.

Směrnice 85/374

- Výrobce se může v některých případech zprostit odpovědnosti:
- Vada neexistovala v době uvedení výrobku do oběhu
- Vada je důsledkem toho, že výrobce respektoval závazné předpisy
- Vada nemohla být zjištěna s ohledem na dosavadní vědecko-technické poznatky

Nařízení (EU) č. 1169/2011

- poskytování informací o potravinách spotřebitelům
- Odpovědnost za poskytování nezbytných informací a zajištění jejich přesnosti, spočívá na výrobcí, který pod svým názvem uvádí výrobek na trh. Pokud má sídlo mimo EU, má tuto odpovědnost dovozce.

Nařízení (EU) č. 1169/2011

- Některé informace jsou povinné. Patří k nim název potraviny, seznam složek, čisté množství, datum použitelnosti, v případě potřeby návod k použití, název a adresa provozovatele a výživové údaje.
- Informace o potravinách by pro veřejnost neměly být zavádějící, zejména vyvoláváním dojmu, že konkrétní potravina má zvláštní charakteristiky nebo účinky, které ve skutečnosti nemá. Tyto informace by měly být přesné, jasné a pro spotřebitele snadno srozumitelné

Směrnice 2009/48/ES o bezpečnosti hraček

- Tato směrnice se vztahuje na výrobky navržené nebo určené, výlučně či nevýlučně, ke hraní dětem mladším 14 let.
- Výrobci ve všech případech, kdy to je považováno za vhodné vzhledem k rizikům, která hračka představuje, provádějí za účelem ochrany zdraví a bezpečnosti spotřebitelů zkoušky vzorků hraček uváděných na trh.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o kosmetických přípravcích

- Kosmetický přípravek je jakákoli látka nebo směs určená pro styk s vnějšími částmi lidského těla nebo se zuby a sliznicemi ústní dutiny, výhradně nebo převážně za účelem jejich čištění, parfemace, změny jejich vzhledu, jejich ochrany, jejich udržování v dobrém stavu nebo úpravy tělesných pachů.
- Kosmetický přípravek dodávaný na trh musí být bezpečný pro lidské zdraví.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů

- Za účelem sjednocení nesourodé právní úpravy, která mohla narušovat fungování vnitřního trhu EU/ES, dále zajištění vyšší právní jistoty a také aktualizace platných pravidel, byla v rámci rekodifikace přijata tato směrnice, která stanovuje jednotná pravidla pro společné aspekty jak smluv uzavřených na dálku, tak i smluv uzavřených mimo obchodní prostory.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů

- Pro zjednodušení procesu odstoupení od smlouvy byl nově zaveden harmonizovaný vzorový formulář.
- S výhradou výjimek uvedených v článku 16 je spotřebiteli poskytnuta lhůta 14 dnů pro odstoupení od smlouvy uzavřené na dálku nebo smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory bez uvedení důvodu a bez vzniku jiných nákladů.

Smlouva uzavřena mimo obchodní prostory

- jakákoli smlouva uzavřená mezi obchodníkem a spotřebitelem, která je např.:
- uzavřena za současné fyzické přítomnosti obchodníka a spotřebitele v místě, které není obchodními prostory obchodníka;
- uzavřena během zájezdu organizovaného obchodníkem za účelem nebo s účinkem propagace a prodeje zboží či služeb spotřebiteli;

Smlouva uzavřena na dálku

- jakákoli smlouva uzavřená mezi obchodníkem a spotřebitelem v rámci organizovaného systému prodeje či poskytování služeb na dálku bez současné fyzické přítomnosti obchodníka a spotřebitele s výhradním použitím jednoho nebo více prostředků komunikace na dálku až do okamžiku uzavření smlouvy, včetně tohoto okamžiku;

Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách

- stanovuje, že jsou zakázané smluvní podmínky.
- podmínka, která nebyla individuálně sjednána, je považována za nepřiměřenou, jestliže v rozporu s požadavkem přiměřenosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele.

Podmínky uznané za nepřiměřené jsou např.

- zbavení se nebo omezení zákonné odpovědnosti prodávajícího nebo poskytovatele v případě smrti spotřebitele nebo újmy na jeho zdraví způsobených jednáním nebo opomenutím prodávajícího nebo poskytovatele;

Podmínky uznané za nepřiměřené jsou např.

- povolení prodávajícímu nebo poskytovateli zrušit smlouvu na základě libovolného uvážení, jestliže stejné právo není vyhrazeno spotřebiteli, nebo možnost, aby si prodávající nebo poskytovatel v případě, že sám zrušuje smlouvu, ponechal částky zaplacené za služby, které ještě neposkytl;

Podmínky uznané za nepřiměřené jsou např.

- zbavení spotřebitele práva podat žalobu nebo použít jiný opravný prostředek, zejména požadovat na spotřebiteli, aby předkládal spory výlučně rozhodčímu soudu, na který se nevztahují ustanovení právních předpisů, nebo bránění uplatnění tohoto práva, nepřiměřené omezování důkazů, které má spotřebitel k dispozici atd.

Směrnice 2018/1808

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu.

Směrnice 2018/1808

- Členské státy zajistí, aby audiovizuální obchodní sdělení poskytovaná poskytovateli mediálních služeb, kteří spadají do jejich pravomoci, splňovala tyto požadavky
- audiovizuální obchodní sdělení musí být snadno rozpoznatelná; skrytá audiovizuální obchodní sdělení se zakazují
- audiovizuální obchodní sdělení nesmějí používat podprahové techniky
- audiovizuální obchodní sdělení nesmějí

Směrnice 2018/1808

- narušovat lidskou důstojnost
- obsahovat nebo podporovat diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, státní příslušnosti, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace
- podporovat chování ohrožující zdraví nebo bezpečnost
- podporovat chování hrubě ohrožující ochranu životního prostředí

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě

- Klamavá reklama uvádí nebo je s to uvést spotřebitele v omyl a která tak může ovlivňovat ekonomické chování spotřebitelů nebo poškozovat jiné spotřebitele.
- Členské státy mají klamavou reklamu potírat, což se děje jejím zařazením mezi skutkové podstaty nekalé soutěže.

Klamavý charakter reklamy se posuzuje podle řady kritérií:

- vlastností zboží nebo služeb (dostupnost, složení, charakter, výrobní postup, původ atd.), očekávaných výsledků použití nebo výsledků zkoušek provedených na zboží nebo službách;
- ceny nebo způsobu, jakým je cena vypočtena;
- podmínek dodávání zboží a poskytování služeb;
- podstaty, charakteristických rysů a práv zadavatele reklamy (totožnost a majetek, způsobilost a práva průmyslového a duševního vlastnictví atd.).

Srovnávací reklama

- výslovně nebo nepřímo označuje jiného soutěžitele nebo zboží či služby nabízené jiným soutěžitelem.
- Reklama tohoto typu je dovolena pouze tehdy, pokud není klamavá. Pak může být oprávněným prostředkem k informování spotřebitele v jeho zájmu.

Směrnice 2015/2302

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS

Směrnice 2015/2302

- Hlavní náležitosti cestovních služeb:
- cestovní destinace, trasa a délka pobytu, včetně termínů a, je-li součástí ubytování, počet zahrnutých nocí
- dopravní prostředky, jejich vlastnosti a kategorie, místa, data a časy odjezdu a návratu, trvání a místa zastávek a dopravní spojení
- Nemá-li přesný čas ještě stanoven, informuje pořadatel a tam, kde je to relevantní, prodejce cestujícího o přibližném čase odjezdu a návratu

Směrnice 2015/2302

- umístění, hlavní rysy a případná turistická kategorie, do níž je podle pravidel země destinace ubytování zařazeno
- stravování
- návštěvy, výlety nebo jiné služby zahrnuté v celkové ceně sjednané za souborné služby
- zda jsou cesta nebo pobyt obecně vhodné pro osoby s omezenou schopností pohybu, a na žádost cestujícího přesné informace o vhodnosti cesty nebo pobytu s ohledem na potřeby cestujícího

Směrnice 2015/2302

- celková cena za souborné služby včetně daní a veškerých případných dalších poplatků i jiných nákladů nebo, nelze-li tyto náklady přiměřeným způsobem vyčíslit před uzavřením smlouvy, uvedení druhu dalších nákladů, jež mohou cestujícímu ještě vzniknout
- způsob platby, včetně částky nebo procenta z ceny, jež mají být zaplacený jako záloha, a časový rozvrh pro zaplacení zbývající části ceny, nebo finanční záruky, které musí cestující uhradit nebo poskytnout
- obecné informace o pasových a vízových požadavcích, včetně přibližných lhůt pro vyřízení víz, a informace o zdravotních formalitách země určení

Právo životního prostředí v EU

- Ačkoli politika životního prostředí náleží k nejmladším aktivitám EU, je prezentována jako jedno z nejdůležitějších témat agendy institucí EU, které významným způsobem zasahuje a ovlivňuje i legislativní dění v dalších oblastech.

Cíle politiky ochrany životního prostředí

- Politika EU v oblasti životního prostředí přispívá k sledování následujících cílů:
 - - zachování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí,
 - - ochrana lidského zdraví,
 - - uvážlivé a racionální využívání přírodních zdrojů,
 - - podpora opatření na mezinárodní úrovni, určených k řešení regionálních a celosvětových problémů životního prostředí.

Cíle však lze při jejich realizaci omezit

- Při přípravě politiky v oblasti životního prostředí přihlédne EU k:
 - - dostupným vědeckým a technickým údajům,
 - - podmínkám životního prostředí v různých regionech EU,
 - - možnému prospěchu a nákladům plynoucím z činnosti nebo nečinnosti,
 - - hospodářskému a sociálnímu rozvoji EU jako celku a vyváženému rozvoji jeho regionů.

Hlavní zásady politiky životního prostředí

- Politika EU v oblasti životního prostředí je zaměřena na vysokou úroveň ochrany, přičemž přihlíží k rozdílné situaci v jednotlivých regionech EU.
- Je založena na zásadách obezřetnosti a prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje a na zásadě "znečišťovatel platí".

Ekoznačka EU

- V EU a Evropském hospodářském prostoru se můžete setkat se symbolem Ekoznačky EU v podobě stylizované květiny.
- **Květina je udělována výrobkům a službám šetrným vůči životnímu prostředí.**
- Ostatní ekologické značky vyjadřují šetrnost v užším měřítku - např. recyklovatelnost nebo energetickou úspornost.

Ekoznačka EU

Ekoznačka EU

- Přísná ekologická kritéria existují pro **více než 23 kategorií výrobků a služeb.**
- Na Květinu tak můžete narazit na domácích spotřebičích, počítačích, oděvech a obuvi, čistících prostředcích, také u turistických ubytovacích služeb a služeb kempů.

